

Historické rybníky mezi kulturním a přírodním dědictvím: zdroj nebezpečí i poučení

Autor: Ing. Mgr. Michal Vokurka

kontakt: vokurka@hiu.cas.cz

Ústav českých dějin FF UK – Historický ústav AV ČR

1) Úvod

- Rybníky = součást kulturní krajiny
- Kulturní i přírodní dědictví
- Tradiční téma historiografie
- „Nové“ přístupy – environmentální dějiny, estetika...
- Téma pro výuku dějepisu v širším kontextu

Hostivické rybníky – výřez z mapy F. L. A. Kloseho (1723). Orientováno k jihu.

2) Výukový potenciál I - dějepis

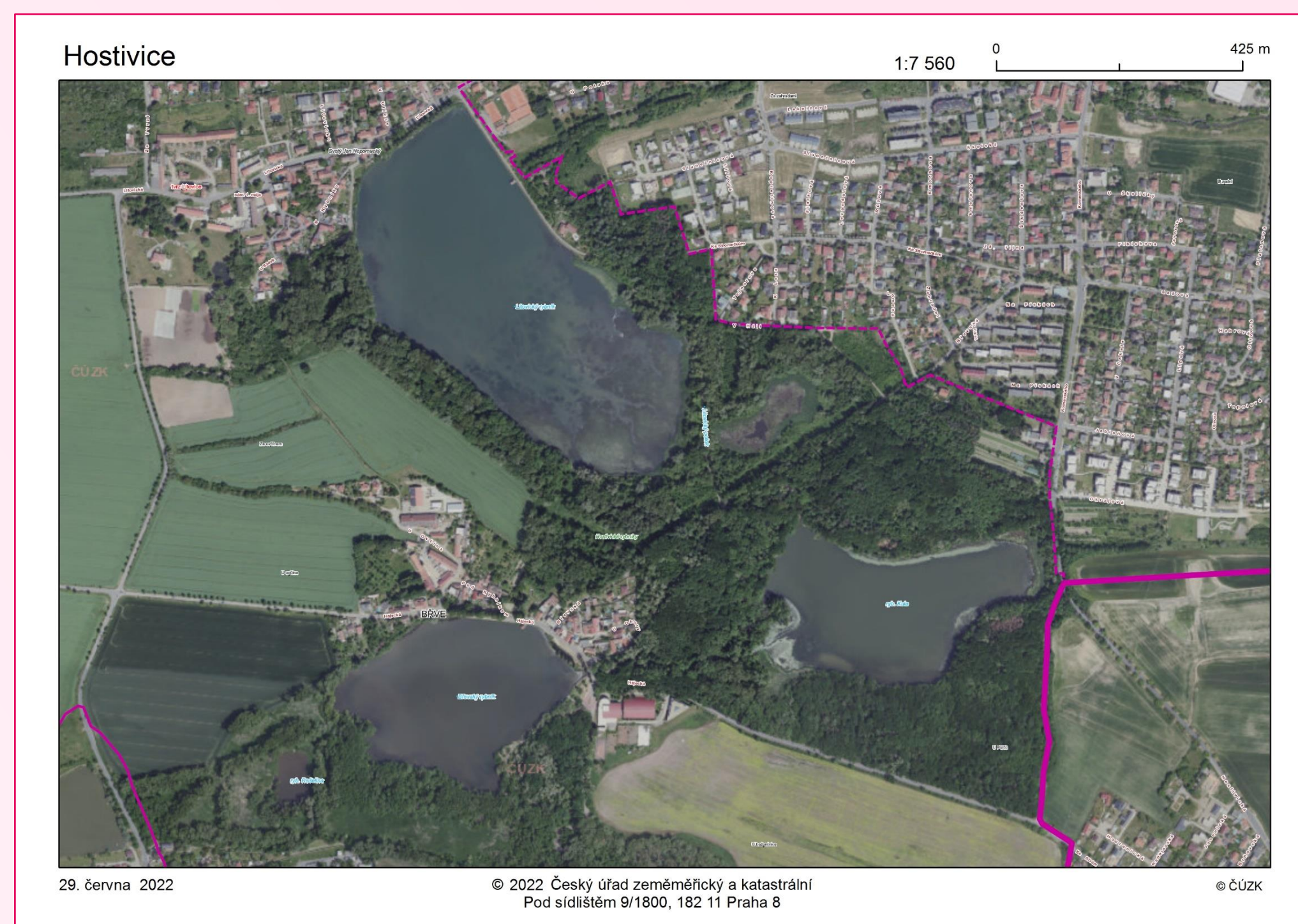
- Od středověku po současnost
- Období budování, udržování i rušení
- Faktory ekonomické, kulturní, environmentální
- Prameny: texty – mapy – relikty v krajině

3) Výukový potenciál II – interdisciplinarita

- Ekologická i estetická hodnota
- Rybníční ekosystémy
- Oběh a kumulace látek
- Hydrologie, hydraulika a téma vody v krajině

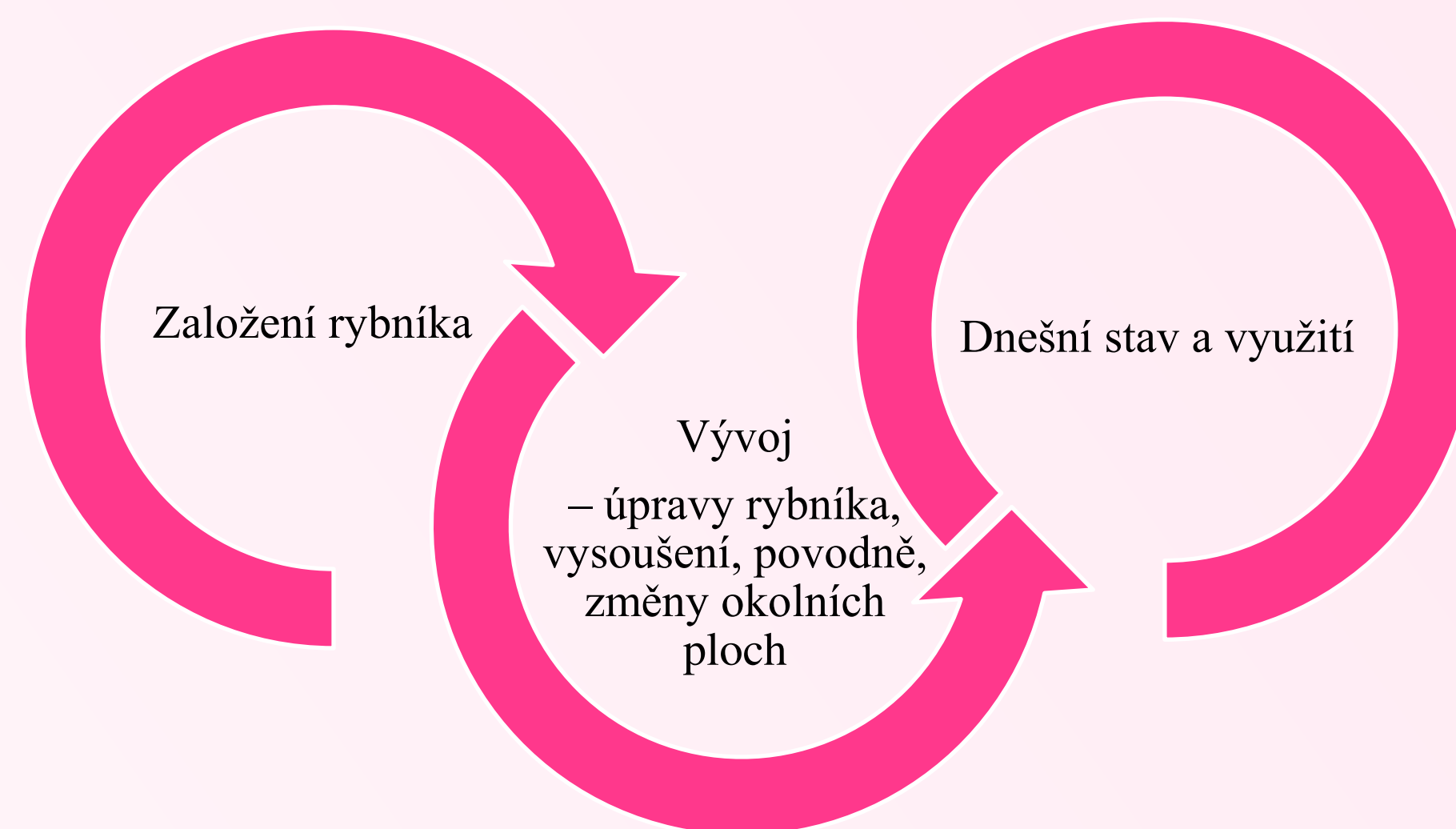
Mladotický rybník – torzo hráze protržené v letech 1550 a 1872. Foto: MV, 2021.

Hostivické rybníky – přírodní památka v blízkosti rostoucí suburbie (2021).

4) Rybníky a rizika

- Špatná údržba >>> nebezpečí
- Protržení
- Zanášení sedimenty
- Kolísání průtoku a hladiny
- Kvalita vody

Modelové schéma vývoje rybníků

5) Závěr

- Rybníky jako modelový příklad
- Interdisciplinarita – propojení vědomostí i přístupů
- Historie, biologie, environmentální vědy a vzdělávání
- Návaznost na konkrétní lokalitu a region
- Možnost oslovit širší veřejnost

Zdroje

Archiv Pražského hradu, Stará plánová sbírka, sign. 247/2.
Český úřad zeměměřický a katastrální, Ortofoto ČR, 2021.